

КЛІНІЧНА АНАТОМІЯ ТА ОПЕРАТИВНА ХІРУРГІЯ

Том 23, № 3 (87)
2024

Науково-практичний медичний журнал
Видається 4 рази на рік
Заснований в квітні 2002 року

Головний редактор
Слободян О.М.

Почесний головний редактор
Ахтемійчук Ю.Т.

**Перший заступник
головного редактора**
Іващук О.І.

**Заступник головного
редактора**
Ковальчук О.І.

Відповідальні секретарі
Товкач Ю.В.
Бойчук О.М.

Секретар
Лаврів Л.П.

Редакційна колегія

Андрієць О.А.

Бербець А.М.

Білоокий В.В.

Боднар О.Б.

Булик Р.Є.

Давиденко І.С.

Максим'юк В.В.

Олійник І.Ю.

Польовий В.П.

Полянський І.Ю.

Проняєв Д.В.

Сидорчук Р.І.

Хмара Т.В.

Цигикало О.В.

Юзько О.М.

Засновник і видавець: Буковинський державний медичний університет МОЗ України
Адреса редакції: 58002, пл. Театральна, 2, Чернівці, Україна

URL: <http://kaos.bsmu.edu.ua/>;
E-mail: cas@bsmu.edu.ua

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Білаш С. М. (Полтава), Бойко В. В. (Харків), Вансович В. Є. (Одеса), Вовк О. Ю. (Харків), Гнатюк М. С. (Тернопіль), Головацький А. С. (Ужгород), Гумінський Ю. Й. (Вінниця), Гунас І. В. (Вінниця), Дзюбановський І. Я. (Тернопіль), Дроняк М. М. (Івано-Франківськ), Каніковський О. Є. (Вінниця), Катеренюк І. М. (Кишинів, Молдова), Кошарний В. В. (Дніпро), Кривко Ю. Я. (Львів), Ляховський В. І. (Полтава), Масна З. З. (Львів), Матешук-Вацеба Л. Р. (Львів), Небесна З. М. (Тернопіль), Пархоменко К. Ю. (Харків), Пастухова В. А. (Київ), Півторак В. І. (Вінниця), Пикалюк В. С. (Луцьк), Попадинець О. Г. (Івано-Франківськ), Россі П. (Рим, Італія), Савва А. (Яси, Румунія), Саволюк С. І. (Київ), Салютін Р. В. (Київ), Сікора В. З. (Суми), Суман С. П. (Кишинів, Молдова), Топор Б. М. (Кишинів, Молдова), Трофімов М. В. (Дніпро), Федонюк Л. Я. (Тернопіль), Філіпоу Ф. (Бухарест, Румунія), Чемерис О. М. (Львів), Черно В. С. (Миколаїв), Шаповал С. Д. (Запоріжжя), Шепітько В. І. (Полтава), Шкарбан В. П. (Київ).

EDITORIAL COUNCIL

Anca Sava (Yassy, Romania), Boyko V. V. (Kharkiv), Chemeris O. M. (Lviv), Dzyubanovsky I. Ya. (Ternopil), Droniak M. M. (Ivano-Frankivsk), Florin Filipoiu (Bucureshti, Romania), Pellegrino Rossi (Roma, Italy), Suman Serghei (Kishinev, Moldova), Bilash S.M (Poltava), Vovk O. Yu. (Kharkiv), Gnatyuk MS (Ternopil), Golovatsky A. C. (Uzhgorod), Guminsky Yu. Y.(Vinnitsa), Gunas I. V. (Vinnytsya), Kanikovskyy O. Ye. (Vinnytsia), Kateryenyuk I. M. (Kishinev, Moldova), Kosharnyi V. V. (Dnipro), Krivko Yu. Ya. (Lviv), Liakhovskyy V. I. (Poltava), Masna Z. Z. (Lviv), Mateshuk-Vatseba L.R. (Lviv), Nebesna Z. M. (Ternopil), Parkhomenko K. Yu. (Kharkiv), Pastukhova V. A. (Kiev), Pivtorak V. I. (Vinnytsia), Pikalyuk V. S. (Lutsk), Popadynets O. H. (Ivano-Frankivsk), Salutin R. V. (Kiev), Savoliuk S. I. (Kiev), Shapoval C. D. (Zaporizhzhia), Sikora V. Z. (Sumy), Topor B. M. (Chisinau, Moldova), Fedonyuk L. Ya. (Ternopil), Chernov V. C.(Nikolaev), Shepitko V. I. (Poltava), Skarban V. P. (Kiev), Trofimov M. V. (Dnipro), Vansovich V. Ye. (Odesa).

**Свідоцтво про державну реєстрацію –
серія КВ № 6031 від 05.04.2002 р.**

Журнал включений до баз даних:

**Ulrich`s Periodicals Directory, Google Scholar, Index Copernicus International,
Scientific Indexing Services, Infobase Index, Bielefeld Academic Search Engine,
International Committee of Medical Journal Editors,
Open Access Infrastructure for Research in Europe, WorldCat,
Наукова періодика України**

**Журнал «Клінічна анатомія та оперативна хірургія» –
наукове фахове видання України**

**(Постанова президії ВАК України від 14.10.2009 р., № 1-05/4), перереєстровано наказом
Міністерства освіти і науки України від 29 червня 2021 року № 735 щодо включення
до переліку наукових фахових видань України, категорія «Б»,
галузь науки «Медицина», спеціальність – 222**

Рекомендовано вченою радою
Буковинського державного медичного університету МОЗ України
(протокол № 2 від 26.09.2024 року)

ISSN 1727-0847

Klinična anatomiâ ta operativna hirurgiâ (Print)
Clinical anatomy and operative surgery

ISSN 1993-5897

Klinična anatomiâ ta operativna hirurgiâ (Online)
Kliničeskaâ anatomiâ i operativnaâ hirurgiâ

© Клінічна анатомія та оперативна хірургія, 2024

УДК 378.093.5:611](09):[378.4:61(477.85-25)»1944/2024»
DOI: 10.24061/1727-0847.23.3.2024.56

І. В. Геруш, О. М. Слободян, С. Ю. Каратсева, Л. П. Лаврів, П. М. Скорейко
Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

ВІСІМДЕСЯТИРІЧНЕ ОСВІТНЄ І НАУКОВЕ БУТТЯ КАФЕДРИ АНАТОМІЇ, КЛІНІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ

Резюме. У статті наведені сторінки історії становлення та розвитку кафедри топографічної анатомії і оперативної хірургії, а також науковий доробок співробітників кафедри, присвячена до 80-річного Ювілея Буковинського державного медичного університету. Адже відомо, що за кожним іменем науковців кафедри стоїть анатомічна школа та славетна плеяда учнів. Видатні науковці кафедри анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії створили відомі в Україні та за її межами школи оперативних хірургів та топографоанатомів. Не дивлячись на теперішній складний час, в період воєнного стану, науковці кафедри на чолі із професором О. М. Слободяном натхненно продовжують викладацьку роботу та наукові дослідження кафедри, а також активно розробляють та впроваджують сучасні наукові ідеї клінічної анатомії.

Ключові слова: кафедра, історія, наука, освіта, університет, розвиток.

Кафедра топографічної анатомії і оперативної хірургії створювалася, як і інститут в цілому, у тяжкі роки повоєнної розрухи. Розпочинали цю роботу великі вчені-професіонали, за плечима яких був ні з чим незрівнянний хірургічний досвід. Це у значній мірі вплинуло на спрямування наукових розробок співробітників. Становлення і розвиток бази кафедри і ріст її наукового потенціалу неодмінно пов'язані з іменами Ф. М. Гуляницького, Р. Є. Цитрицького, М. П. Новикова, Є. П. Цветова, В. М. Круцяка, В. І. Проняєва, В. А. Малишевської, Ю. Т. Ахтемійчука, О. М. Слободяна, які створили відомі в Україні та за її межами школи оперативних хірургів та топографоанатомів [1, 2].

Відомо, що за кожним іменем стоїть анатомічна школа, славетна плеяда учнів. І святий обов'язок кожного з нас встигнути сказати вдячні слова живим і нагадати всім звучні імена тих, хто пішов у потойбічний світ.

Першим завідувачем кафедри був вихованець медичного факультету Київського університету (1922) Гуляницький Феодосій Михайлович, переведений в Чернівці 30 грудня 1944 року з Вінницького медінституту. У Чернівецькому медінституті до-

свідчений хірург (у Вінницькому медінституті Ф. М. Гуляницький обіймав посаду завідувача кафедри госпітальної хірургії) брав участь в організації не тільки кафедри топографічної анатомії та оперативної хірургії, а й загальної хірургії [2].

Упродовж двох місяців – з грудня 1945 року по лютий 1946 року – обов'язки завідувача кафедри за сумісництвом виконував випускник Харківського медінституту (1924) – доцент Цитрицький Євген Річардович, який на той час працював завідувачем кафедри факультетської хірургії Чернівецького медінституту. У Чернівецькому медінституті ним започаткований науковий напрямок, присвячений вивченню ендемічного зобу на Буковині [2].

У лютому 1946 року завідувачем кафедри призначений досвідчений хірург – доцент Новіков Микола Павлович, випускник медичного факультету Харківського університету. Розпочалася велика робота по створенню матеріально-технічної бази кафедри, анатомічного музею, організації навчально-виховної діяльності та наукових досліджень. М. П. Новіков уже був досвідченою людиною і авторитетним фахівцем, за плечима якого була тривала лікарська (хірургічна) практика.

Науковий напрямок доцента М. П. Новікова був присвячений проблемам гнійної хірургії [2].

За період роботи завідувачем кафедри професора Є. П. Цветова значно активізувалася науково-дослідна робота, була створена гістологічна лабораторія, придбано низку приладів та апаратів. Колектив кафедри працював над вирішенням актуальних питань пластичної урології, пластичної та клінічної хірургії (спонтанний пневмоторакс, зоб, свищі прямої кишки), вивчав особливості судинно-нервових взаємовідношень. Під керівництвом професора Є. П. Цветова виконано близько 30 кандидатських та 3 докторські дисертації, видав низку навчальних посібників та монографій [2].

З 1973 року завідувачем кафедри обрано випускника Чернівецького медінституту (1960), доктора медичних наук Круцяка Володимира Миколайовича, який працював до цього доцентом кафедри анатомії людини.

Висока наукова кваліфікація професора В. М. Круцяка і досвід педагога-організатора дозволили йому успішно планувати освітній процес та науково-дослідну роботу. Розвиваючи традиції Буковинських анатомів і прийнявши естафету наукового пошуку, професор В. М. Круцяк продовжив дослідження ранніх етапів розвитку людини, виокремивши новий науковий напрямок – закономірності ембріотопографії людини. Під його керівництвом виконано 27 кандидатських та 4 докторських дисертацій. В. М. Круцяк володів лише йому притаманним даром розгледіти в молодій людині особистість науковця. Досить зазначити, що сім його учнів працювали та працюють професорами або очолюють кафедри. Серед кандидатів наук, підготовлених професором В. М. Круцяком, 14 лікарів, з них 11 – хірургічних спеціальностей.

У результаті наукових досліджень школи В. М. Круцяка одержані нові дані про особливості та закономірності внутрішньоутробного розвитку і становлення топографії внутрішніх органів людини. Ембріотопографічний напрямок в анатомічній галузі завдяки подвижницькій діяльності професора В. М. Круцяка виріс в одну з провідних наукових шкіл України. За вагомих особистих внесок у розвиток морфологічної науки, високу фахову майстерність йому присвоєно почесне звання Заслужений діяч науки і техніки України (1989) [2].

З 1985 року обов'язки завідувача кафедри топографічної анатомії та оперативної хірургії (1985-1986) виконував доцент І. У. Свистонюк.

З 1994 року завідувачем кафедри призначили випускника Чернівецького медінституту (1969) професора Проняєва Володимира Івановича.

В. І. Проняєв багато працював над удосконаленням педагогічної майстерності, вишукано читав лекції студентській молоді. За короткий час видав низку навчальних посібників. За значний внесок у розвиток охорони здоров'я, високу професійну майстерність 1995 року Указом Президента України В. І. Проняєву присвоєно почесне звання Заслужений працівник народної освіти України. Науковці Ю. Т. Ахтемійчук, Т. М. Бойчук, О. М. Слободян, Т. В. Хмара щиро відмітили, що В. І. Проняєв ніколи не впадав у відчай, його очі завжди випромінювали лагідне тепло і душевну щедрість, також під час спілкування з професором В. І. Проняєвим завжди виникало бажання наслідувати його величезну працелюбність та працездатність, принциповість і високу вимогливість до себе та оточуючих, велику силу волі. Можна лише уявити, скільки б ще учнів Володимир Іванович міг зігріти променями своєї душі!

Після трагічної смерті В. І. Проняєва (1997) професором кафедри призначено професора Малішевську Вікторію Антонівну, яка на той час перебувала на заслуженому відпочинку (до пенсії працювала завідувачем кафедри анатомії людини Чернівецького медінституту), а завідувачем кафедри призначено доцента Ахтемійчука Юрія Танасовича, який працював на посаді старшого наукового співробітника [2, 3].

Професор Малішевська Вікторія Антонівна була не тільки відомим анатомом-ембріологом, але прекрасним педагогом. Її лекції по анатомії привертали увагу високою науковою ерудицією, ясністю думки, глибиною змісту, логічною послідовністю. Як зазначав доцент Марчук Ф. Д., «Виключна прямота та працьовитість, високо розвинуте почуття обов'язку, вимогливість до себе та інших, доброта, чуйність – основні риси професора В. А. Малішевської – людини і вченого, прекрасного анатома-ембріолога» [4].

«У своїх захопленнях, Вікторія Антонівна не обмежувалася тільки професійною діяльністю. У сферу її інтересів входили новини літератури та музики, про що завжди з нею було приємно поспілкуватись, так як вона часто мала свій оригінальний погляд на всі явища життя. Життєрадісність, почуття гумору, глибокі знання робили спілкування з нею простим, доброзичливим, інформаційним – дані слова належать доценту А. О. Лойтрі [2, 4].

«За довгі роки, спілкуючись з Вікторією Антонівною, я дійшов до висновку, що її інтелігентність, порядність, людяність – не якась награна риса характеру, а просто притаманна їй від народження внутрішня потреба – творити людям добро. На мій погляд, це взірєць, якою повин-

на бути Людина» – так писав про неї професор Макар Б. Г. [2].

«Вона для мене була і залишається сяючою зорею, яка освітлює шлях всім, хто живе біля неї. Вікторія Антонівна Малішевська зразок людини, наставника, керівника, вчителя» – пише про неї професор О. М. Слободян [4].

В. А. Малішевська є автором більш 100 друкованих наукових праць та двох авторських свідоцтв на винаходи. Основний напрямок її праць – пренатальний морфогенез органів людини. За свій внесок в наукові дослідження, виховання нового покоління науковців вона була нагороджена медаллю «За доблесну працю» та знаком «Відмінник охорони здоров'я» [4].

Під керівництвом Ю. Т. Ахтемійчука зусилля колективу кафедри спрямовані на вдосконалення наочності викладання дисципліни, роботу по відновленню анатомічного музею. У 2002 році на кафедрі засновано наукове фахове видання України «Клінічна анатомія та оперативна хірургія».

Усебічна ерудованість, широкий кругозір та непересічні організаторські задатки поєднанно з глибинними людськими чеснотами дозволили Професору-Науковцю-Педагогу за порівняно недовгу наукову дорогу написати зі своїми численними учнями власну сторінку в багато авторських і багаторічних монографічних дослідженнях морфологів Буковини з вивчення проблем вікової, статеві онтогенетичної ембріотопографії, ставши також основоположником вчення про перинатальну анатомію людини. Юрій Танасійович підкреслював, що в житті він має два повноцінних крила й одночасно дві ноги, які дозволяють йому пірнати просторами піднебесся мрій та бажань і твердо крокувати по землі буття – то науковий пошук і педагогічна діяльність. Володіючи енциклопедичними знаннями в професійній сфері морфології, він був обізнаним та чудово орієнтувався в багатогалузевому мистецькому житті, викликав повагу і захоплення як блискучий україномовний лектор, співрозмовник, доповідач, дискусант. Лекції професора Ю. Т. Ахтемійчука були взірцем методичної довершеності, мовно-стилістичної досконалості, емоційно-інтелектуальної насиченості, поєднуючи глибину змісту, ерудованість із доступністю засвоєння інформації аудиторією. Вони відклалися в пам'яті не одного студентського покоління Буковинського медичного університету. Він зростив двох докторів та 15 кандидатів наук, опублікував більше 400 наукових праць, серед яких 30 патентів та авторських свідоцтв, 16 підручників і посібників, 10 монографій, більше 250 статей. Його ім'я в одному ряду золотої когорти

Буковинських морфологів поряд з професорами В. М. Круцяком та В. А. Малішевською [5].

З 2014 року та по нині кафедру очолює Олександр Миколайович Слободян, який майстерно продовжує напрямок науково-дослідної роботи кафедри, а також розробляє нові напрямки наукового спрямування. Під керівництвом О. М. Слободяна виконано та успішно захищено 6 кандидатських дисертацій та 3 дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Завідувач кафедри, професор Слободян О. М. є членом двох спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій у Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського МОЗ України та у Буковинському державному медичному університеті [6].

Упродовж тривалого часу (2014-2024 рр) на кафедрі виконуються та розробляються дослідження планової ініціативної науково-дослідної роботи на тему: «Закономірності статево-вікової будови та топографоанатомічних перетворень органів і структур організму на пре- та постнатальному етапах онтогенезу. Особливості перинатальної анатомії та ембріотопографії» (№ держреєстрації: 0120U101571, науковий керівник – професор О. М. Слободян, відповідальний виконавець – доц. Каратеєва С. Ю.).

У рамках планової НДР упродовж 2014-2024 рр. виконано і успішно захищено 10 дисертаційних досліджень: одна докторська (Проняєв Д. В. «Закономірності морфогенезу внутрішніх жіночих статевих органів у перинатальному періоді онтогенезу», науковий консультант – проф. Р. Є. Булик, 2021 р.), 6 кандидатських дисертацій:

– Вітенко О. Я. «Анатомічні особливості прямої кишки в ранньому періоді онтогенезу людини», науковий керівник – проф. Ю. Т. Ахтемійчук, 2014 р.;

– Корчинська Н. С. «Анатомічні особливості верхньої щелепи в перинатальному періоді онтогенезу, науковий керівник – проф. О. М. Слободян, 2016 р.;

– Гузік О. В. «Морфогенез та анатомічні особливості шийки матки в пре- і постнатальному онтогенезі людини», науковий керівник – проф. О. М. Слободян, 2018 р.;

– Проданчук А. І. «Анатомічні особливості твердого піднебіння в ранньому періоді онтогенезу», науковий керівник – проф. О. М. Слободян, 2019 р.;

– Герасим Л. М. «Топографоанатомічні особливості основного судинно-нервового пучка ший в перинатальному періоді онтогенезу людини», науковий керівник – проф. О. М. Слободян, 2020 р.;

– Юзько Р. В. «Анатомічні особливості та синтопічні варіанти компонентів печінково-дванадцятипалокишкової зв'язки в перинатальному періоді онтогенезу», науковий керівник – проф. О. М. Слободян, 2021 р.;

Три дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії:

– Гузак В. Д. «Анатомічні особливості структур долоні в перинатальному періоді онтогенезу людини», науковий керівник – проф. О. М. Слободян, 2021 р.;

– Костюк В. О. «Топографоанатомічні особливості над-, підочномкового і підборідного отворів в перинатальному періоді онтогенезу людини», науковий керівник – проф. О. М. Слободян, 2022 р.;

– Дундюк-Березіна С. І. «Анатомічні особливості дрібних кісток лицевого черепа в перинатальному періоді онтогенезу», науковий керівник – проф. О. М. Слободян, 2023 р.

Зусиллям керівництва університету та співробітниками кафедри впродовж десяти останніх років проведені наукові конференції:

1. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання клінічної анатомії та оперативної хірургії», присвячена 75-річчю від дня народження професора В. І. Проняєва. Чернівці, 24-25 березня 2016 р.;

2. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Індивідуальна анатомічна мінливість органів та структур організму в онтогенезі», присвячена 60-річчю від дня народження професора Ю. Т. Ахтемійчука, Чернівці, 13-15 вересня 2018 р.;

3. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Прикладні питання сучасної морфології», присвячена 100-річчю від дня народження професорки Вікторії Антонівни Малішевської, Чернівці, 23-24 березня 2022 р.;

4. Natural Science Readings, Bratislava (May 18-19, 2017, May 18, 2018, May 30-31, 2019, June 24-26 2021, June 28-30 2023).

Продовжує видаватися науково-практичний медичний журнал України «Клінічна анатомія та оперативна хірургія». Журнал перереєстровано наказом Міністерства освіти і науки України від 29 червня 2021 року № 735 щодо включення до переліку наукових фахових видань України, категорія «Б», галузь науки «Медицина», спеціальність – 222, в якому публікуються результати оригінальних досліджень, аналітичні огляди, лекції, короткі повідомлення і описи нових методів дослідження з клінічної анатомії (хірургічної, топографічної, рентгенологічної, вікової, типо-

вої, мікроскопічної, порівняльної, динамічної, варіантної, ультразвукової, томографічної); експериментальної хірургії; технологій хірургічних операцій та лікарських маніпуляцій, а також суміжних морфологічних і хірургічних дисциплін, які дозволяють поглибити базу знань з клінічної анатомії та оперативної хірургії.

Науковцями кафедри за 10 останніх років підготовлено та опубліковано 886 праць, з них 34 праці, які індексуються у міжнародній базі Scopus, 5 – Web of Science, 311 фахових статей у журналах категорії «Б», 8 – вітчизняних монографії та 5 – закордонних, 43 патенти на корисну модель, 2 нововведення та 5 рацпропозицій.

Штат професорсько-викладацького персоналу кафедри анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії у 2024 р. налічує 1 завідувача кафедри, 5 доцентів, 1 асистента та 8 аспірантів.

Колективом кафедри підготовлено значну кількість навчально-методичних матеріалів, тільки упродовж останніх десяти років кафедри опубліковано 2 підручники та 3 навчальні посібники.

Підручники:

- Slobodian OM, Yershov VYu, Kostyuk GYa, Pivtorak VI; edited by Yershov VYu. *Clinical Anatomy and Operative Surgery: textbook*. Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2018. 504 p.; color edition.

- Слободян ОМ, Півторак ВІ, Кобзар ОБ, Білаш СМ, Вовк ЮМ, Гнатюк МС, Григор'єва ОА, Дорошенко СВ, та ін. *Клінічна анатомія та оперативна хірургія*. Перший том. Вінниця: Нова Книга; 2021. 565 с.

Навчальні посібники:

- Слободян ОМ, Проняєв ДВ, Товкач ЮВ, Кашперук-Карпюк ІС, Назимок ЄВ, Лаврів ЛП, Вацик ММ. *Хірургічна анатомія голови та шиї*; за ред. проф. Слободяна ОМ. Чернівці, 2015. 180 с.

- Слободян ОМ, Проняєв ДВ, Лаврів ЛП, Швець НВ, Корчинська НС, Проданчук АІ, Гримайло НА. *Міологія*. Чернівці: БДМУ, 2020. 126 с.

- Лаврів ЛП. *Спланхнологія: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОПП Стоматологія*. Чернівці: БДМУ; 2023. 169 с.

Викладачі кафедри з метою удосконалення педагогічної майстерності проходили стажування на базі Національного фармацевтичного університету (м. Харків) та Національного університету охорони здоров'я імені П. Л. Шупика (м. Київ). Окрім того, у більшості викладачів наявні Сертифікати володіння англійською мовою Artis general на рівні B2.

У період 2018-2019 рр.. на базі БДМУ було проведено II етап Всеукраїнської студентської олімпіади з оперативної хірургії та топографічної анатомії учасниками якої були студенти майже зі всіх медичних навчальних закладів України. Членами журі були професори з закладів вищої освіти Києва, Харкова, Тернополя, Вінниці, Полтави, Сум, Дніпра, Миколаїва та Чернівців.

Також на кафедрі функціонує студентський науковий гурток з клінічної анатомії та оператив-

ної хірургії на якому здобувачі освіти мають можливість під час відвідування удосконалити та закріпити здобуті практичні навички.

Не дивлячись на теперішній складний час, в період воєнного стану, науковці кафедри на чолі із професором О. М. Слободяном натхненно продовжують викладацьку роботу та наукові дослідження кафедри, а також активно розробляють та впроваджують сучасні наукові ідеї клінічної анатомії.

Список використаної літератури

1. Геруш ІВ, Слободян ОМ, Красіловська СО, Слободян ВО. «Розум людини обдумує шлях її, але кроки її наставляє Господь»: до 65-річчя від Дня Народження професора Ахтемійчука Юрія Танасовича (1958-2014). *Клінічна та оперативна хірургія*. 2023;22(4):110-4.
2. Люттик МД, Пішак ВП. Кафедра топографічної та оперативної хірургії Буковинської державної медичної академії: Історичний нарис. Чернівці. 2001;83.
3. Бойчук ТМ, Хмара ТВ, Слободян ОМ. Життєвий і науковий шлях професора Володимира Івановича Проняєва. В: Зб. матеріалів науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання клінічної анатомії та оперативної хірургії», присвячена 75-річчю від дня народження професора В. І. Проняєва. Чернівці. 24-25 березня. 2016;4-7.
4. Слободян ОМ, Вовк ОЮ, Кашперук-Карпюк ІС. Життєвий шлях та здобутки професорки Малішевської Вікторії Антонівни (до 100-річчя від дня народження Вікторії Антонівни Малішевської). В: Зб. матеріалів науково-практичної конференції з міжнародною участю «Прикладні питання сучасної морфології», присвячена 100-річчю від дня народження професорки Вікторії Антонівни Малішевської. 23-24 березня 2022;8-13.
5. Пикалюк ВС, Слободян ОМ. Професор Юрій Танасійович Ахтемійчук – колега за професією і співавтор упродовж життя. *Клінічна та оперативна хірургія*. 2024;23(2):89-91.
6. Максим'юк ВВ, Проняєв ДВ, Товкач ЮВ, Кашперук-Карпюк ІС, Лаврів ЛП. Олександр Миколайович Слободян. До 50-річчя від Дня народження. *Буковинський медичний вісник*. 2021;25,2(98):161-2.

References

1. Herush I. V., Slobodyan O. M., Krasilovs'ka S.O., Slobodyan VO. «Rozum lyudyny obdumuye shlyakh yiyi, ale kroky yiyi nastavlyaye Hospod'»: do 65-richchya vid Dnya Narodzhennya profesora Akhtemiychuka Yuriya Tanasovycha (1958-2014). *Klinichna ta operatyvna khirurhiya*. 2023;22(4):110-4. [in Ukrainian].
2. Lyutyk MD, Pishak VP. Kafedra topohrafichnoyi ta operatyvnoyi khirurhiyi Bukovyns'koyi derzhavnoyi medychnoyi akademiyi: Istorychnyy narys. Chernivtsi. 2001;83. [in Ukrainian].
3. Boychuk TM, Khmara TV, Slobodyan OM. Zhyttyevyy i naukovyy shlyakh profesora Volodymyra Ivanovycha Pronyayeva. V: Zb. materialiv naukovopraktychnoyi konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu «Aktual'ni pytannya klinichnoyi anatomiyi ta operatyvnoyi khirurhiyi», prysvyachena 75-richchyu vid dnya narodzhennya profesora V. I. Pronyayeva. Chernivtsi. 24-25 bereznya. 2016;4-7. [in Ukrainian].
4. Slobodyan OM, Vovk OYu, Kashperuk- Karpyuk IS. Zhyttyevyy shlyakh ta zdobutky profesorky Malishevs'koyi Viktoriyi Antonivny (do 100-richchya vid dnya narodzhennya Viktoriyi Antonivny Malishevs'koyi). V: Zb. materialiv naukovopraktychnoyi konferentsiyi z mizhnarodnoyu uchastyu «Prykladni pytannya suchasnoyi morfologiyi», prysvyachena 100-richchyu vid dnya narodzhennya profesorky Viktoriyi Antonivny Malishevs'koyi. 23-24 bereznya 2022;8-13. [in Ukrainian].
5. Pykalyuk VS, Slobodyan OM. Profesor Yuriy Tanasiyovych Akhtemiychuk – koleha za profesiyeyu i spivavtor uprodovzh zhyttya. *Klinichna ta operatyvna khirurhiya*. 2024;23(2):89-91. [in Ukrainian].
6. Maksym'yuk VV, Pronyayev DV, Tovkach YuV, Kashperuk-Karpyuk IS, Lavriv LP. Oleksandr Mykolayovych Slobodyan. Do 50-richchya vid Dnya narodzhennya. *Bukovyns'ky medychnyy visnyk*. 2021;25,2(98):161-2. [in Ukrainian].

*Колектив кафедри анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії, листопад 2017 р.:
Сидять (зліва направо): ас. О. В. Гузік, ас. Н. С. Корчинська, ас. Н. В. Швець, доц. І. С. Кашперук-Карпюк,
ст. викл. Л. П. Лаврів; Стоять (зліва направо): асп. Р. В. Юзько, асп. В. О. Костюк, доц. Д. В. Проняєв,
завідувач кафедри, проф. О. М. Слободян, доц. Ю. В. Товкач, лаб. В. Д. Лобода, лаб. О. В. Козут*

*Колектив кафедри анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії, вересень 2024 р.:
Сидять (зліва направо): доц. Л. П. Лаврів, завідувач кафедри, проф. О. М. Слободян, доц. О. П. Антонюк;
Стоять (зліва направо): асп. Ю. В. Гавалешко, доц. М. П. Кавун, асп. І. О. Боднар, доц. С. Ю. Каратєєва,
доц. Ю. В. Товкач*

THE EIGHTY-YEAR EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC EXISTENCE OF THE DEPARTMENT OF ANATOMY, CLINICAL ANATOMY AND OPERATIVE SURGERY

Abstract. The article presents the pages of the history of the formation and development of the Department of Topographic Anatomy and Operative Surgery, as well as the scientific achievements of the staff of the department, dedicated to the 80th anniversary of the Bukovyna State Medical University. After all, it is known that behind each name of the scientists of the department there is an anatomical school and a glorious galaxy of students. Outstanding scientists of the Department of Anatomy, Clinical Anatomy and Operative Surgery created a school of surgical surgeons and topographic anatomists known in Ukraine and abroad. Despite the current difficult times, during the period of martial law, the scientists of the department, headed by Professor O. M. Slobodian, enthusiastically continue their teaching work and scientific research of the department, and also actively develop and implement modern scientific ideas of clinical anatomy.

Key words: department, history, science, education, university, development.

Інформація про авторів:

Геруш Ігор Васильович – професор, ректор закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Слободян Олександр Миколайович – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Каратєєва Світлана Юрїївна – кандидат медичних наук, доцент закладу вищої освіти кафедри анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Лаврів Леся Петрівна – кандидат медичних наук, доцент закладу вищої освіти кафедри анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці;

Скорейко Петро Михайлович – кандидат медичних наук, асистент кафедри анатомії, клінічної анатомії та оперативної хірургії закладу вищої освіти Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці.

Information about the authors:

Gerush Igor V. – Professor, Rector of Higher Education Institution of the Bukovinian State Medical University, Chernivtsi City;

Slobodian Oleksandr M. – Doctor of Medical Sciences, Professor, Chief of the Department of Anatomy, Clinical Anatomy and Operative Surgery of the Institutions of higher education of the Bukovinian State Medical University, Chernivtsi;

Karatieieva Svitlana Yu. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor of the Department of Anatomy, Clinical Anatomy and Operative Surgery of the Institutions of higher education of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi;

Lavriv Lesia P. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor of the Department of Anatomy, Clinical Anatomy and Operative Surgery of the Institutions of higher education of Bukovinian State Medical University, Chernivtsi;

Skoreiko Petro M. – Candidate of Medical Sciences, Assistant of the Department of Anatomy, Clinical Anatomy and Operative Surgery of the Institutions of higher education of the Bukovinian State Medical University, Chernivtsi.

Надійшла 15.08.2024 р.